

2018

ŠVEHLAS

Zpravodaj Společnosti Antonína Švehly, z.s.

Milan Wenzl: Antonín Švehla, hospívařský sedlák a československý státník

Vladimír Šavrda: Oslavy republiky před tváří T. G. Masaryka

Vladimír Šavrda: Sedlický orel

Antonín Švehla: Selským jízdám a Dědictví Švehlovo

Antonín Švehla vyhlášen zemědělskou osobností posledních 100 let

Karel Sýkora: Pocta legionářům, poděkování za svobodu

Karel Sýkora: Stará Bělá a Antonín Švehla

Franášek Janda: Spolek Maloročníků, ochránců půdy a krajiny v ČR

Zprávy z Národního zemědělského muzea

Knihovna Antonína Švehly

15 let Společnosti Antonína Švehly

Nové knihy



BESSERGOLD.CZ

VAŠE NEJLEPŠÍ INVESTICE
ZLATO · STŘÍBRO · PLATINA · PALLADIUM

PRAHA – DRESDEN – WROCŁAW

BESSERGOLD.CZ

Prodej a výkup
investičních mincí a slitků

- **Zlato**
- **Stříbro**
- **Platina**
- **Palladium**

Možnost nákupu stříbrných
investičních mincí **bez DPH**
na naší pobočce v Drážďanech



BESSERGOLD GmbH
Václavské náměstí 17
110 00 Praha 1
+ 420 224 212 000
info@bessergold.cz
www.bessergold.cz

Tým předních českých mistrů svého oboru vytvořil umělecký unikát a zároveň výjimečné sběratelské dílo „Muži 28. října“



Tým předních českých umělců a mistrů svého oboru vytvořil na počest 100. výročí vzniku samostatného Československa unikátní sběratelskou knihu doplněnou o umělecké a raritní skvosty s názvem „Muži 28. října“, věnovanou klíčovými osobnostem, jež stály u vzniku republiky. Kniha vychází v limitované edici 100 kusů pro celý svět.

Jádrum a klíčovou součástí díla je luxusní kniha popisující příběhy a osudy „Mužů 28. října“. Kniha je vytištěna na ručně vyrobeném papíru a také ručně vázaná. Obálka kombinuje tvrdé dřevo s kůží marockých ovcí. Je vykládaná drahokamy a cennými kovy. Knihu doplňují exkluzivní pamětní medaile z cenných kovů a raritní poštovní známky. 100 let od vzniku Československa představuje jubileum naprosto mimořádného významu. Ustavení samostatného státu Čechů a Slováků je (právem) spojováno především s osobou T. G. Masaryka. Poněkud v jeho stínu však zůstává pět osobností, které během jediného večera dokázaly v překotném vývoji událostí vytvořit první zákony a možná i zabránit krveprolití. Následně neváhaly převzít odpovědnost za budování nově vzniklého Československa. Skupina odvážných, která dokázala svoji vizi dotáhnout do úspěšného konce, vešla později ve známost jako Muži 28. října: Antonín Švehla, Alois Rašín, František Soukup, Jiří Stříbrný, Vavro Šrobár. Úvodní myšlenka se zrodila ve Společnosti Antonína Švehly. Předseda společnosti Antonína Švehly Mgr. Pavel Černý oslovil známého výrobce medailí a řádů Slavomíra Primáka. Jejich původní ideou bylo vytvořit omezenou sérii medailí z ryzího zlata.

Během následujících diskuzí se ale projekt rozrostl až do dnešní podoby zcela unikátního sběratelského díla, které svým rozsahem, precizností zpracování a mírou zapojení jednotlivých řemesel i mistrů svého oboru nemá obdoby ani v evropském měřítku. „K této významné události a na počest pětice mužů jsme chtěli vytvořit unikátní umělecké dílo, proto jsem seznal širší tým mistrů, naprostých špiček ve svých oborech, aby vznikla naprosto excelentní kniha, která je unikátní kompozicí rozdílných řemesel, technik, metod, materiálů i sběratelsky zajímavých děl,“ uvedl otec projektu, excelentní pražský zlatník, medailér Slavomír Primák. Právě Slavomír Primák sestavil a vedl tým skvělých odborníků, z jejichž spolupráce vzešlo výrazné a zcela nezaměnitelné umělecké dílo. Po dvouletém úsilí týmu předních výtvarníků, umělců a mistrů svého oboru vzniklo unikátní sběratelské dílo – kniha nazvaná Muži 28. října. Tento umělecký unikát obsahuje pět exkluzivních pamětních zlatých medailí, raritní poštovní známkový aršík s motivy Mužů 28. října a také mimořádně vzácnou, vyřezávanou, zlatem a českými drahými kameny vykládanou řemeslně vázanou knihu s příběhem Mužů 28. října, která zároveň slouží jako luxusní etue na kolekci mincí. Kniha je vytištěna na ručním papíře spojením čtyř vysoce náročných technologií, včetně zdobení listů zlatem. Jde o umělecké dílo, které vzniklo komplexním a velmi náročným souběhem mnoha tradičních řemesel v jejich již dávno nepoužívané podobě a zcela jedinečné svým zpracováním. Nejen v českých zemích práce podobného charakteru dosud nikdy nebyla představena. „Oživujeme ty nejlepší mistrovské a umělecké



tradice, vracíme se ke kořenům ruční výroby," dodal Slavomír Primák. Vzhledem k tomu, že se jedná o skutečně jedinečný soubor, který se bude dědit z generace na generaci, odmítli jeho tvůrci jakoukoli unifikaci. Každý kus tak bude solitérem, který bude mistry knih-tiskaři, řezbáři, vazači, zlatníci a šperkaři dopracován a vyzdoben dle individuálních přání budoucího majitele. „Zamýšlíme do tohoto projektu zapojit kolegy, přátele, mistry, učitele i studenty a věříme, že jejich nápady a invence mohou přispět k ojedinělosti a unikátnosti každého jednotlivého kusu z limitované edice. Pak i sami budoucí vlastníci mohou finální podobu ovlivnit svým přáním a nápadem a otisknout do ní kus své osobnosti a individuality,“ uzavírá Slavomír Primák. Každá ze 100 knih tak bude jedinečná, personifikovaná a nenapodobitelná. Celá umělecká kolekce bude dlouhodobě vystavena v Pasáži českého designu v budově České národní banky, konkrétně v prostorech, které spojují ulici Na Příkopě se Senovážným náměstím v Praze. Určená pro sběratele a investory. Vychází v limitované edici pouze 100 kusů na svět.



Tým předních českých mistrů, naprostých špiček svého oboru, kteří se podíleli na zrodu výjimečného sběratelského díla „Muži 28. října“.

Zleva: tiskárna Repress - Milan Jeřábek, kniharství Žamberk - Jiří Fogl, medailér - Martin Lubas, historik a předseda Společnosti Antonína Švehly - Pavel Černý, zlatník a medailér - Slavomír Primák, filatelista NEWSHILA - Jiří Neumann.



Více k projektu naleznete na:

Facebook: <https://www.facebook.com/muzi28rijna1918/>

Instagram: <https://www.instagram.com/muzirijna/>

Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCynjmjJA5yXz8ALzpDPvSBO>

Twitter: <https://twitter.com/28Rijna>

Web: www.muzirijna.cz

Ediforiál



Vážení čtenáři,

právě uplynul rok 2018. Rok, kdy jsme si připomínali mnohá osmičková výročí. Mimo výročí let 1948 a 1968 bylo pro nás nejdůležitější výročí 100 let od založení samostatného státu Čechů a Slováků. Před 100 lety dne 28. 10. vzniklo samostatné a demokratické Československo, kde největší roli doma zaujímal státník Antonín Švehla, vůdce mužů října, mezi nimiž byl také Alois Rašín, Jiří Stříbrný, František Soukup a Vavro Šrobár. Rodiště státníka Antonína Švehly, pražská Hostivař, letos slaví 950 let od první písemné zmínky o Hostivaři v Kosmově kronice. A konečně naše Společnost Antonína Švehly už ušla velký kus cesty, slavíme 15 let své existence.

Velkou část tohoto čísla proto věnujeme založení Československa, státu, jehož je Česká republika nástupcem. Spolu s Antonínem Švehlou byl nejvýznamnější osobností prezident Tomáš Garrigue Masaryk, který byl nazýván President Osvoboditel. Za založením státu stála řada lidí, spolků a organizací. Ne nadarmo řekl při svém



návratu do vlasti, v listopadu 1918, T. G. M.: “Bez Sokola by nebylo legií, bez legií by nebylo Československa!”.

V letošním roce se nám a našim partnerům podařilo mnohé. Státník Antonín Švehla získal z rukou ministra zemědělství Miroslava Tomana na letošní Země živitelce ocenění a byl vyhlášen zemědělskou osobností posledních 100 let. Dále Antonín Švehla obdržel čestné občanství MČ Praha 15 in memoriam a u příležitosti státního svátku 28. 10. obdržel nejvyšší státní vyznamenání in memoriam Řád bílého lva. Bylo nám ctí, že jsme byli u mnohého a naše iniciativa byla úspěšná!

Milí čtenáři, věřím, že se s chutí začtete do tohoto čísla našeho zpravodaje a společně tím uctíme památku bývalých členů naší Společnosti a agrárníků, kteří již bohužel nejsou mezi námi.

Požehnané Vánoce a úspěšný nový rok 2019!

Mgr. Pavel Černý, předseda SAŠ, z. s.

Partner vydání



MČ Praha 15, která finančně podpořila vydání tohoto speciálu.

Zpravodaj ŠveHLAS vydala Společnost Antonína Švehly, zapsaný spolek

(IČO: 266 29 496, Bruslařská 1187/12, Praha 10, 102 00) – www.antoninsvehla.cz

(C) 2018 text a foto Vladimír Šavrda, Marie Zdeňková, Společnost Antonína Švehly z. s.,

Národní archiv, Národní muzeum, MO Ostrava – Stará Bělá,

Národní zemědělské muzeum (fotoarchiv)

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Knihovna Antonína Švehly

Za obsah příspěvků odpovídá jeho autor. Příspěvky nemusejí vyjadřovat názory redakce.

Obsah



Milan Wenzl: Antonín Švehla, hostivařský sedlák a československý státník
strana 1

Vladimír Šavřda: Oslavy republiky před tváří T. G. Masaryka
strana 3

Vladimír Šavřda: Sedlický orel
strana 5

Antonín Švehla: Selským jízdám a Dědictví Švehlovo
strana 6

Antonín Švehla vyhlášen zemědělskou osobností posledních 100 let
strana 10

Karel Sýkora: Pocta legionářům, poděkování za svobodu
strana 11

Karel Sýkora: Stará Bělá a Antonín Švehla
strana 12

František Janda: Spolek Maloročníků, ochránců půdy a krajiny v ČR
strana 14

Zprávy z Národního zemědělského muzea
strana 16

Knihovna Antonína Švehly
strana 19

15 let Společnosti Antonína Švehly
strana 21

Nové knihy
strana 25

Milan Wenzl: Antonín Švehla, hostivařský sedlák a československý státník



Je pro Vás politika službou veřejnosti?

Post starosty určitě nelze považovat za běžné povolání. Je to funkce zahrnující obrovskou zodpovědnost a vyžadující nikoli osmihodinovou, ale čtyřicetihodinovou pracovní dobu. Považuji se za pracovitého, spolehlivého a slušného člověka. Umím trpělivě naslouchat lidem, a když mohu, rád poradím. Přináším jasnou představu o směru, kterým by se měla naše městská část ubírat. Nabízím svou oddanost, manažerské i komunikační schopnosti. Netoužím po moci, ani po penězích, jsem finančně zajištěný. Nepřišel jsem vládnout, ale pomáhat.

Byl jste jedním ze zakládajících členů Společnosti Antonína Švehly. Jak vidíte Společnost Antonína Švehly a její působení od doby vzniku do dnes?

V době, když jsme sedávali s paní Žižkovou, panem Hradeckým a panem Černým u jednoho stolu v pizzerii a řešili jsme priority spolku, tak vidím velký posun.

Pravidelně se účastníte našich akcí a podporujete nás záštitou a MČ Praha 15 naše akce podporuje finančně. Je něco v naší činnosti, co chybí a co bychom měli uskutečnit?

Co Vás přivedlo do komunální politiky, a máte nějaké osobní vzory v politice?

Před více než čtyřmi lety jsem seděl ve své pizzerii, pil kávu a přemýšlel, co by se u nás v obci dalo udělat lépe. Co by se vůbec mohlo udělat jinak. V té době vznikalo nové hnutí ANO a tam jsem viděl šanci na změnu. Přece nebudu jen tak sedět a nadávat, že to někdo dělá špatně. Co budu jednou říkat dětem, když se mě jednou zeptají, co jsem proto udělal, aby se něco změnilo. Tak jsem vstal a rozhodl se, že to udělám, že se pokusím o změnu. Pro sebe, rodinu, kamarády, sousedy a obyvatele naší městské části. Šel jsem do toho jako nestraníček za hnutí ANO 2011. A ono to vyšlo. Můj velký vzor je Antonín Švehla.



Snažím se v naší městské části velmi aktivně podporovat spolkový život. Tato skutečnost byla důvodem, proč jsem hned v počátcích svého působení na radnici usiloval o vznik spolkového domu. Tím se jejich aktivi-

ty propojily, lidé začali více spolupracovat, koordinovat akce a vzájemně se podporovat. Jsem rád, že spolkový dům u nás skutečně žije, protože spolkový život je pro každou obec velmi důležitý. Bez spolků by obec byla z velké části „bez života“.

Jste pro nás jedním ze vzorových starostů Prahy. Jak vidíte své působení v roli starosty a co nového plánujete uskutečnit v novém volebním období pro obyvatele naší MČ, která je rodištěm státníka Antonína Švehly?

Hodlám v politice hájit principy, o kterých jsem přesvědčen, že jsou správné. Praha 15 se potýká dlouhodobě s nedostatkem strážníků. Jednou z priorit je výstavba nové policejní služebny na Košíku. Městská policie se za současného početního stavu nemůže věnovat bezpečnosti u našich škol a zároveň preventivní hlídkové činnosti v problematických lokalitách. Další prioritou je dokončení obchvatu 511, Hostivařské spojky a přeložka Hornoměřolupské ulice. Musíme řešit parkování, dostavby škoek, chodníků a parků. Mám v plánu revitalizaci parku kolem pomníku Antonína Švehly.

Naše Společnost Antonína Švehly je velmi ráda, že u příležitosti státního svátku 28. 10. byl Antonín Švehla prezidentem republiky oceněn nejvyšším státním vyznamenáním, řádem Bílého lva. Jsme potěšeni, že Vaši žádost o udělení tohoto vyznamenání pan prezident přijal a že naše Společnost Antonína Švehly toto iniciovala na úplném počátku na jednání zastupitelstva. Pokládáte také, že tím je splacen morální dluh české společnosti vůči svému velikánu?

Je to velké zadostiučinění nejznámějšímu hostivařskému rodákovi a politikovi Antonínu Švehlovi. Zastupitelstvo MČ Praha 15, mu udělilo na můj návrh, čestné občanství in memoriam, které převzal předseda společnosti Antonína Švehly Pavel Černý.

Náš dlouhodobý cíl je, aby v Praze 15 vzniklo muzeum k poctě Antonína Švehly. Podpořila by tento záměr MČ?

Věřím, že to je společný zájem. Musíme přesvědčit i zastupitele HMP aby z rozpočtu uvolnili, peníze na koupi objektu v Hostivaři.

Znáte někoho z polistopadových politiků, který by byl osobností srovnatelnou s Antonínem Švehlou, či se k němu alespoň blížil?

Je to těžké hledat jehlu v kupce sena, ale věřím, že se jednou najde.

Podle častých vystoupení bratra plk. Emila Kulfánka, 1. místopředsedy Českého svazu bojovníků za svobodu, chybí dnes ve společnosti duch svornosti, vlastenectví a pokory. Jak vidíte tento problém Vy?

Česká politika v poslední době zhrubla. Lidé od politiků čekají rozhodnost a vehementní prosazování názorů, na druhé straně se jim nelíbí osobní výpady. Dá se vůbec dělat politika slušně? Osobně věřím, že SLUŠNOST NENÍ SLABOST. Za podmínky, že politik nežije ve skleníku, ale v kontaktu s lidmi, pracuje v týmu a chce být prospěšný. Být poctivým a slušným starostou se vyplácí.

Co byste na závěr chtěl vzkázat našim čtenářům?

Vážený občané, prosím nenechte se omámit líbivými populistickými hesly a sliby, neskočte někomu na špek. Sdělovat i nepříjemné věci patří ke cti politika. Uvažujeme bez emocí a realisticky. Jen s chladnou hlavou můžeme zajistit rozvoj městské části a spokojenost vás, jejich občanů.



Vladimír Šavřda: Oslavy republiky před tváří T. G. Masaryka



100. výročí vyhlášení Československého státu a 80. výročí odhalení pomníku T. G. Masaryka v Uzenicích. Souběh významných mezníků měl být pro jihočeskou obec dnem s velkým „D“. Nemoc si však nevybírá a nemá pro vlastenectví pochopení. Uzenice - stojí zde jediný pomník prvního československého prezidenta T. G. Masaryka na Blatensku. Přežil nacisty i komunisty. Uzeničtí vlastenci si ho uchránili doslova „proti všem“. A letos u příležitosti 80. výročí jeho slavnostního odhalení získal zpátky to jediné, oč přišel v časech nesvobody. Státní znak, který se záhadně ztratil během přechovávání v úkrytu mezi lety 1939/ 1945. Autorem vysoce profesionální kopie je akademický sochař Karel Kryška z Blatanky. K jejímu zhotovení došlo zásluhou stávajícího uzenického starosty Jiřího Pýchy. Ten si „ návrat ztraceného syna“ předsevzal jako svůj osobní úkol loni při pietním shromáždění na témže místě, kde ho silně ovlivnila všudypřítomná směs národní hrdosti a soudržnosti. Všeobecně se předpokládalo, že letošní pietní akt u uzenického obelisku s portrétem „ tatíčka-osvoboditele“ vzhledem k dějinné důležitosti roku 2018 bude navštíven ještě početněji. Takřka do poslední chvíle věřila pořádající obec i v hojně zastoupení staročeských spolků. Ale člověk mění a život mění. Tady by bylo na místě uvést spíše „chřipka mění“. Ano, právě tohle infekční onemocnění stálo za tím, že účast na uzenických oslavách ve srovnání s loňskou připomínkou osmdesáti let od skonu T. G. Masaryka nebyla ani poloviční. Chyběli baráčníci z Radomyšle,

selská jízda i vzácní hosté z Prahy - kníže Svatopluk von Haugwitz a předseda společnosti Antonína Švehly Mgr. Pavel Černý.

Nicméně celá slavnost proběhla důstojně a v souladu se všemi psanými i nepsanými pravidly. Zahájila ji mše svatá ve zdejší kapli sv. Václava, kterou odsloužil blatenský farář Rudolf Hušek. Následoval průvod s hudbou k památníku „ prezidenta osvoboditele“, kam poté členové uzenického sboru dobrovolných hasičů položili za svůj spolek a za obec Uzenice věnec. Ihned poté dva z nich zaujali pozici čestné stráže. Ještě před zazněním prvních tónů státní hymny přistoupili před tvář největšího státníka 20. století se zhmotnělým projevem úcty v podobě kytice s trikolórou zástupci lidové strany Vladimír Hanáček / předseda OV KDU-ČSL Strakonice / a ing. Josef Kalbáč z Třebohostic / emeritní senátor a bývalý přednosta Okresního úřadu Strakonice /, aby se i oni poklonili jeho světlé památce. Jako poslední ozdobil prostranství před pomníkem květinami za Československou obec legionářskou Zdeněk Hruška z Vodňan - člen předsednictva a předseda strakonické jednoty.

Ihned po doznění státní hymny hudební těleso zahrálo zamilovanou píseň československého prezidenta „ Ach synku, synku“. Potom vystoupil s bravurně zpracovaným textem projevu starosta obce Uzenice Jiří Pýcha. V něm zdůraznil nezastupitelnou úlohu T. G. Masaryka při zrodu společného státu Čechů a Slováků a sílu jeho osobnosti- ať mravní či ideovou. Následně se ujal slova ing. Josef Kalbáč, který prostřednictvím květnatého a vlastenecky zabarveného proslovu přiblížil přito-



mným historické okamžiky, které předcházely 28. říjnu 1918. Zároveň zasvěceně pohovořil na téma „Oběti 1. světové války na Strakonicku“. Zdeněk Hruška z Vodňan pro změnu vylíčil dějiny formování československých legií v zahraničí a jejich poslání pro zrod prvorepublikové demokracie. Jako poslední z čestných hostů přispěl do nejzajímavější části programu uzenických oslav průřezem sledu všesokolských sletů bývalý předseda sokolské jednoty Blatná br. Miroslav Hejl. Významný / nejen / sportovní činovník, který po roce 1989 spolu s ostatními příslušníky „Věrné gardy“ obnovil ve městě růži komunisty zlikvidovanou Tyršovsko-Fügnerovskou organizaci a zasadil se o navrácení a rekonstrukci zabaveného sokolského majetku. Tímto slovním příspěvkem bratra Hejla byl oficiální program vyčerpán. Starosta Jiří Pýcha pozval závěrem už zcela neformálně všechny zúčastněné na bezplatné občerstvení a posezení s živou hudbou. Mladý lidovecký politik Vladimír Hanáček / 31 let / ze Strakonice navštívil obec Uzenice poprvé. Existence pomníku T. G. Masaryka v blatenském regionu ho již



dříve velmi, ovšem příjemně, překvapila. „Naše lidová strana se k odkazu a ideálům „prezidenta-osvoboditele“ hlásí, a to zcela otevřeně,“ poznamenává vlastenec tělem i duší. On sám by mohl být vzorem pro většinu našich současných volených zástupců vzhledem ke své pevné víře, ryzí cti a smyslu pro čistou hru s pevně stanovenými atributy. „Souhlasím s naším prvním československým prezidentem například i v tom, že jsme sice malým státem, ale přesto můžeme hrát důležité partie na světové šachovnici. Masaryk

hlásal: „Aby národ vstoupil výš, musí si klást vysoké cíle“. A on tahle slova také proměnil v činy.“ Vladimír Hanáček upozorňuje na fakt, že ve Strakonících se nachází pamětní deska, která oznamuje zvolení T. G. Masaryka do říšské rady.

100. výročí vyhlášení Československé republiky je datem, které zavazuje. Zavazuje k dobrým vztahům s našimi slovenskými sousedy. Fakt, že nás politici bez řádného referenda a tedy stejně jako v Mnichově 1938 „O nás bez nás“ rozdělili, je pobuřující i dnes. T. G. Masaryk se musí obracet v hrobě. Zvláště v tom letošním jubilejním roce.

V Uzenicích však mají svědomí čisté. Oni velkému státníkovi postavili pomník z nezištných důvodů a docela sami. U nich se změnou politického systému Masaryk nikdy nezmizel a jeho pochodeň docela jistě ponosou i následující generace učenických osadníků. A to je velká věc. Větší, než si mnozí uvědomují.



Vladimír Šavřda: Sedlický orel



Sedlice - o existenci tělovýchovného sdružení „Sokol“ v jihočeském městě Sedlice je toho známo poměrně dost. Koneckonců jej kolemjdoucím neustále připomíná reprezentativní budova v sousedství Základní školy T. G. Masaryka, nesoucí stejnojmenný název. Po roce 1989 proběhl dokonce pokus o vzkříšení prvorepublikové sokolské jednoty se všemi Tyršovo-Fügnerovskými atributy stejně jako se to podařilo v nedaleké Blatné. Želbohu na sedlické půdě tato renesance ztroskotala.

Téměř nic se ale neví o tom, že v Sedlici vedle klasického „Sokola“ působila také druhá tělovýchovná organizace jménem „Orel“. V tomto ohledu se jednalo o jedinou sportovní složku s křesťanským nábojem svého druhu na Blatensku vůbec. Neprávem byla řekou času odplavena do slepého ramene zapomnění. Neprávem ji dějiny přikryly černým pláštěm. Není známo, kam se poděly bohatě ilustrované kroniky sedlického „Orla“ ani kam zmizely jmenné seznamy členské základny. Dokonce ani na ústředí „Orla“ v Praze se nedochovala sebemenší zmínka o tom, že v Sedlici tato vlastenecká a morálně silná skupina vůbec fungovala. A přece tomu tak bylo.

Jedinými informačními prameny tak zůstaly velmi řídké zmínky o „Orlu“ na stránkách městských historických knih a o málo pestřejší střípky vzpomínek několika sedlických pamětníků. Dnes už však na území města nežije nikdo, kdo by zašlou slávu sedlického „Orla“ v srdci a mysli měl.

Jisté je, že organizaci „Orel“ v Sedlici založil kaplan Josef Brada, který na děkanství přišel z obce Počátky. Stalo se tak roku 1922. Horlivý služebník boží rovněž založil „Sdružení katolické mládeže“ v obcích Čekanice, Škvoretice a Mužetice.

Mezi sedlickými Orly a Sokoly panovala neustálá rivalita. Když se některý příslušník „Orla“ zúčastnil sokolského plesu nebo naopak, byla dotyčnému „hříšníkovi“ uložena mateřským spolkem pokuta a důtka. Podle všeho tak činili hlavně Sokolové, kteří podle dostupných svědectví pak také „museli odprositi cvičitele nebo cvičitelku“. Orlům se po vzniku jejich organizace podařilo „vytlačit“ Sokoly ze sedlické hospody „U Dolejšů“, kteří na místním sále cvičili a vyvíjeli i další aktivity.

Zatímco Sokolové za příznivého počasí využívali ke

svým programům dvůr „Plechov“ / obecní draha pod sedlickým kravínem /, Orlové měli své slety v lokalitě zvané „Pod horou“.

Dochoval se i popis orelských stejnokrojů, které se v Sedlici nosily. Podle jednoho z posledních sedlických pamětníků rozkvětu tamní tělovýchovy, který zemřel před několika lety, ženy při slavnostních průvodech byly oblečeny v „bleděmodré halenky a šedohnědé sukně, taktéž šedohnědé kabátky se šňůrou stejně jako sokolské ženy měly na jednom rameni“. Děvčata se oblékala stejně, navíc prý je zdobily bleděmodré šátky. Mužům byly vlastní bleděmodré košile a vedle kalhot a svrchníků šedohnědých jim sloužily jako pokrývky hlav čepice s krutými péry.

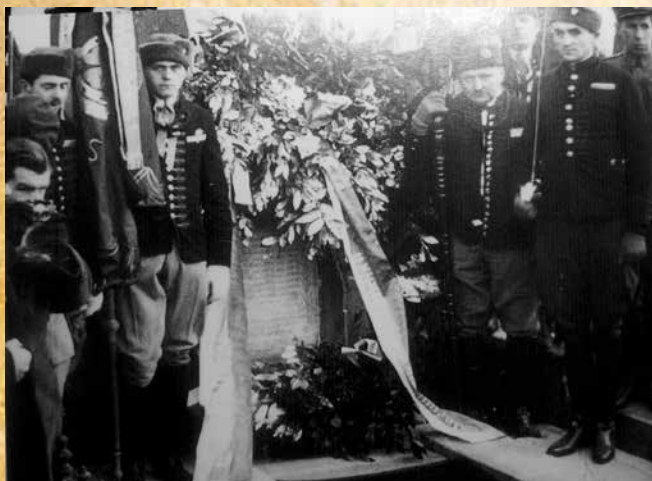
„Orel“ v Sedlici nejenže vedle své tělocvičné činnosti přispíval k rozmanitosti a početnosti prvorepublikových vlasteneckých průvodů. Dominantní roli sehrával při procesích o „Bílé sobotě“, kdy se chodilo s živou hudbou od kostela na radnici a přes náměstí zpět. Stejně jako Sokolové se sedličtí Orlové věnovali s nevšedním zápalom ochotnickému divadlu. V městských kronikách jsou uvedena jejich četná představení pro širokou veřejnost, např. „Neštěstím ku blahu“ / 1926 /, „Veselá vojna“ / 1927 /, „Námlyvy v lese“ / 1927 /, „Pepíček či Pepička“ / 1928 / aj. Dochovalo se jedno jméno významného činovníka sedlického „Orla“. Byl jím Čeněk Šavřda ze stavení naproti faře, kde se odnepaměti říkalo „U Amerikánů“ / Příjmení Šavřda bylo v Sedlici hojně rozšířeno, proto se jeho nositelé odlišovali přezdívkami, aby se na ně návštěvy snáze doptaly /. Čeněk Šavřda působil u sedlického „Orla“ jako cvičitel. Jinak se zde užívalo stejného cvičebního náradí jako u Sokola / hrazda, bradla, kůň, koza /.

Není známo, kdy přesně sedlický „Orel“ zanikl. K jeho zrušení však došlo v důsledku citelného úbytku členstva.

Novou nadějí pro obnovu organizace „Orel“ nejen v Sedlici, ale na strakonickém okrese vůbec je mladý politik Vladimír Hanáček ze Strakonice - předseda OV KDU-ČSL - a jeho přátelé. Ten se již několikrát vyjádřil, že by rád vdechl život sdružení, kde se snoubí křesťanská víra a fyzická kultura. Iniciativa však zatím ještě nemá pevné základy.

Nemělo by se zapomínat odkazu předků, pokud byly dobré a přispívaly k soudržnosti lidí. A sedlický „Orel“ jistě měl vysokou mravní úroveň.

Antonín Švehla: Selským jízdám a Dědictví Švehlovo



Antonín Švehla: Selským jízdám

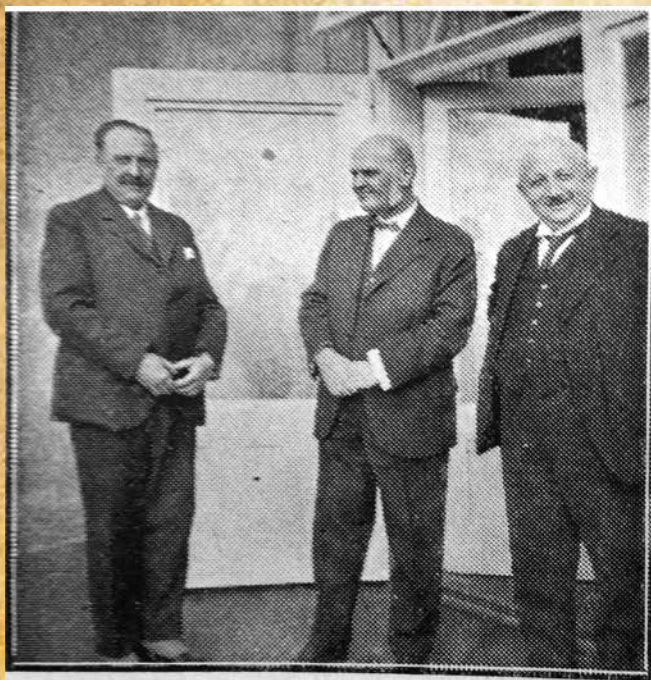
Snahou Selské jízdy musí býti akce. Jízda musí být ukázněna, v ní se nesmí mudrovat. V tom je smysl poslání Selských jízd, neboť ten, kdo jede, ten vede. Vedle jiných úkolů, jako jsou snahy o lepší chov koní, jich ošetřování a jemnější, ušlechtilější zacházení s nimi a dále péče o výchovu sedláka k sebevědomí, nesmí býti zapomínáno na tuto vůdčí úlohu Selské jízdy.

Znáte krásné líčení opěvující koně, jak je již starý řecký básník Homér napsal ve své Illiadě.

V celém světě od nepaměti byla symbolisována moc a sláva jezdcem na koni. To vidíte již na starých antických sochách, zobrazujících mocného Alexandra i jiné vůdce. Vidíte-li jezdce na koni, ihned se vám v mysli vynoří pojem vůdce. Jezdec vždycky vede, jezdec je vždy napřed, ostatní jdou za ním.

Voják důstojník, velitel, jede vždy napřed na koni. – Chtěl-li kdokoliv znázorniti vůdce, ať na obrazech neb pomníku, znázorňoval ho u všech národů převážně na koni, ať již se jednalo o panovníka v monarchii, nebo vůdce v demokracii. Vůdce byl vždy na koni a jezdil na koni.





ŠVEHLA S POSL. BERANEM A SEN. VRANÝM V GRÁFENBERGU 1933

Národové, kteří jezdili na koních, projevovali vždy vůli k činu a k odvaze. U hradu Děvína nad Dunajem Maďari postavili velikou sochu Arpáda na koni, jak hrdě hledí směrem na západ, aby světu řekli: „Jsme zde!“ – Uvědomte si, co pro Maďary znamená jízda. Před tisíci lety se tu ve střední Evropě najednou objevili, přijeli na koni a udrželi se. V celé Evropě neměli příbuzného národa a přece se dovedli vklínit mezi Slovany, Germány a Romány. Zde vidíme, co znamenala pro jejich národní povahu jízda na koni. Tam také jezdci nefilosofovali. Nikdy s koně neslezli a kdykoliv je zavolali, byli na místě a jeli. Maďari přijeli do Evropy na koních, vždy jezdili a dosud jezdí. Ještě dnes, chce-li Maďar někoho uctít, věnuje mu spřežení ušlechtilých koní třeba i s čigošem. Vynikli v chovu koní a docílili úspěchu. Jízdu u nich znamená akce, vůli a proto si také vysvětlujeme, že dovedli ostatní sousedy ovládat a nad nimi po tisíc let vládnouti.



Podobně nejmocnější a státnictvím nejnadanější národ, který dovede ovládat největší část zeměkoule, Angličané, dopracovali se k prvenství v jezdeckém sportu i v ušlechtilém chovu koní. Angličané mají nejkrásnější knihu o koni: „Historie koně“.

Národové nadaní vůlí a akcí k činu, jezdili, a proto si lépe dovedli zajistiti svoji svobodu. Jízdu na koni se symbolisuje i blahobyt a podnikavost národa. Příslušníci porobených národů nejezdili, zůstali malomyslnými a bezmocnými. Z dějin známe, že i ve starém demokratickém Řecku směl míti koně a na něm jezdit jen člověk svobodný. Otrok nesměl ani na koni jezdit, ani ho vlastnit, a nesměl se mu ani půjčovati. Jezdci – rytíři měli u všech národů a armád výsadní postavení a přednost. Jeli v čele. V nové době a zejména v našem století se tvrdilo, že to půjde i ve válce bez koní. Ukázal a ukazuje se opak. Projev svobodných lidí musí býti zdůrazněn tím, že ten, kdo chce vésti, také jede.

Pamatujte vždy na jednotnost a ucelenost. Kroj můžete míti různý, ale hlavy stejné. Smýšlení musíte býti jednoho. Musíte zdůrazňovat a projevovat obětavost a poslušnost. Kázeň jest nezbytným požadavkem.

Hospodářská správa jezd. pluku 4 „Antonína Švehly“ v Klatovech
bude prodávati ve veřejné dražbě 6. března t. r. v 8'30 hodin dopoledne na dobytčím tržišti v Klatovech asi

15 vyřaděných vojenských koní
za obvyklých podmínek.

**Jezdecký pluk 4 „Antonína Švehly“
Hospodářská správa.**

Členství v Selské jízdě musí býti vyznamenání. Nezáleží jen na množství, ale na schopnostech, na vlastnostech a na kázni členů. Raději méně, ale za to naprosto spolehlivé a obětavé členy.

Každý jezdec musí si oceniti svou národní svobodu. Ten, kdo si svobodu necení tak vysoko, aby byl ochoten a připraven kdykoliv ji hájiti a obětovati za ni nejdražší, tj. i svůj život, není svobody hoden. Věnujte zvýšenou pozornost výchově v tomto směru. Ve vašich řadách nesmí býti rozdíl mezi starými a mladými. Udržujte



nadšení a smysl pro společné podniky a zájmy, neboť jedině pak se vaše snahy setkají se zdarem.

Udržujte i povinnost sedlákovu ke vládnutí. To neznamená – Bůh chraň – útisk. Vládnout neznamená ubližovat, ale poctivě a spravedlivě řídit. Náš sedlák jest od přírody nadán řídit. To znamená, že on musí umět řídit a spravovat svoje hospodářství v každé době, ať je doba zlá, nebo dobrá. On neutíká od svého pole, a proto také nesmí utíkat od vlády. Jiné stavy kalkulují a počítají. Stavějí domy, podniky, o kterých vědí, že budou vynášet. Nikdy jsem neslyšel, že by stavitel postavil dům na místě, o kterém ví, že jest nebezpečné, které se propadne a dům se sesype. Sedlákům předpovídají, že budou padat kroupy, že jim zničí katastrofa úrodu. Zasejí stejně svá pole. Přijdou-li kroupy a zničí-li úrodu, snad sedlák se ženou večer si zapláče, snad si ponaučí, ale ráno ještě kroupy na poli nerozmrzly, už znovu zapřahá, buď koně nebo kravku a jede. Musí být rozhodným, musí si vědět vždy se vším rady, žádné neštěstí nebo štěstí jej nesmí překvapit, zaskočit. Proto také sedlák reklamuje své právo ku spoluvládnutí.

Často vidáme na koních neupravené a nepřizpůsobené postroje. Říkáme, že je to slátané. Pamatuji se, že dobře upevnit cep na cepovku bylo značnou dovedností, kterou dobře umělo jenom několik lidí v každé vsi. Podobně je to s postroji na koně. Málokterý řemeslník dovede dobře a prakticky přizpůsobiti postroje. Není v tom žádné jednoty, úspory, ani účelnosti. Proč není možno dobré a výhodné potřeby získati a rozšířiti tak, aby byly levné a všude k dostání? Chybí-li něco, aby se to dalo snadno doplniti a přizpůsobiti? Pracujte i v tomto směru pro zlepšení.

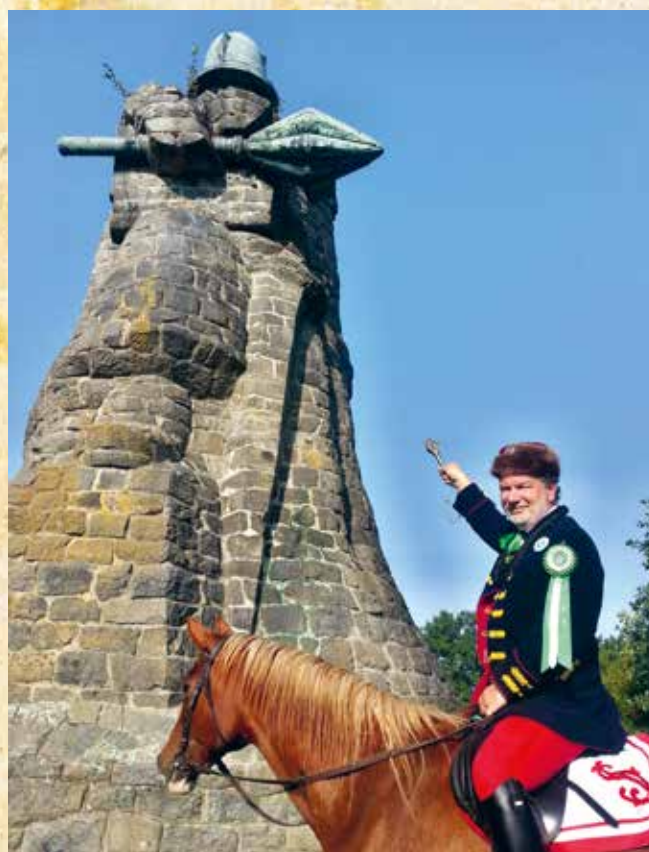
Musíme umět některé věci sami zhotoviti a zavěsti nejvhodnější postroje a stroje.

Jedním z průvodních smutných zjevů hospodářských jest, že na koních se nemístně šetří. Vybíjením bídy

na koních projevuje se nespravedlivé řešení otázek hospodářských. Vidíme-li od podvýživy zubožené koně, s postroji všelijak slátanými, můžeme si učiniti představu o ostatním. Takové řešení musíte odstranovati. Bída se nesmí vybíjeti úzkostlivým šetřením v tomto směru. Třeba se propočítá, že vydržování koní je nákladné, přece se musí tam, kde je jich potřebí, udržeti v nejlepším stavu. To znamená dobře a řádně koně živiti, strojiti a ošetřovati. Nic se nedá uměle udržeti.

Neustávejte proto v činnosti a nelekejte se potíží těžké doby mravního rozvratu. Právě tím více jest potřebí vaší práce a uplatňování vašeho programu, jímž jest akce, kázeň a vůle pracovati pro lepší.

Zdůrazňujte všude, aby se mluvila otevřeně pravda a učte lidi dívati se na vše přirozeně a pravdivě. Klamání sebe i jiných jest největší překážkou nápravy a zlepšení poměrů. Přiznati se k tomu, že něco neumím, nebo neznám, není chybou. Ani člověk starý a ve svém povolání zkušený, nemůže všechno znáti. Lépe přiznati, že věci neznám, než schovávat se za zdánlivě učenou větou: „To je problém“, jak nyní často slyšíme. O takovém člověku si myslím mnohé, ne však, že je moudrý. Mám-li něco dělati, čeho dosud neumím, musím upřímně chtíti se to naučiti. Lež jest nedůstojná svobodného člověka. Sebevědomí a hrdost musí býti podepřeny vědomostí, pravdou a otevřeností.





Nesvalujte nikdy viny na jiného. Překážky vás nesmí odstrašiti a odrážeti od další vaší práce.

To, že jedete na koních, že jedete napřed, musí naši lidé vidět jako samozřejmé. Tomu se nesmí divit. Proto je vaší povinností, abyste se v našem hnutí uplatňovali tak, aby nebylo znát a cítit rozdíl. Jest přece samozřejmé, že všichni jezdit nemůžeme. Proto vedle pěchoty musí být jízda jako nezbytná. Starejte se o to, abyste se vklínili mezi naše ostatní organizace tak, by vaše ježdění bylo samozřejmé.

Jsme národem opět svobodným a nyní máme již možnost jezdit.

V posledních stoletích jsme málo jezdili. I kultura, mající vztah ke koni, zůstala u nás pozadu. Nebyli jsme svobodní. Jezdila jen šlechta – cizinci, lidé, kteří nám vládli. I pokusy, dobře malovat koně, u nás byly řídké. Dobře maloval koně Mistr Aleš. Snad nyní ti mladí budou již trochu více i toto umění poctivě dělat. Toto umění podporujte.

Nevtíravým způsobem pracujte a působte na cit a vnitřní vztah lidí ke koni. Láska a obětavost v chovu koní přispěje k tomu, že budeme mít dostatek dobrých koní. Správné a jemné zacházení s koňmi ukazuje

ušlechtilé srdce a mravní hodnotu těch, kteří s nimi pracují. Působte i v tomto směru.

Počítejte při své další práci s tím, že narazíte velmi často na potíže. Musíte však v započaté práci vytrvat a pracovat dále, protože je vás potřebí v zájmu našeho zemědělského stavu, národa a státu.

V Hostivaři 5. prosince 1932.

Dědictví Švehlovo: Vésti zemědělský lid ke službě národu a státu a vytvořiti jednotu venkova pod agrárními vlajkami, převzal vedle jiných, v prvé řadě dnešní vůdce Republikánské strany posl. Rudolf Beran. V jeho osobě soustřeďuje se mnoho ze Švehlových vlastností, které vedou k úspěchům. A jest to právě náš Beran, který uvádí dnešní agrární politiku v soulad s politickými názory Švehlovými, a který se snaží, aby naše politika byla pokračováním díla, Švehlou započatého. Posl. Beran, člověk Švehlovu srdci a názorům nejbližší, jeho dlouholetý spolupracovník, má právo i povinnost čerpat z desetiletých styků a spolupráce se Švehlou, zkušenosti a impulsy k vůdčí práci. A v zodpovědné době, kdy národ bude rozhodovat o příští politice státu, jest posl. Beran povolán, aby připomněl zemědělskému lidu, i celému národu, co by dnes od něho žádal Švehla.



Antonín Švehla vyhlášen zemědělskou osobností posledních 100 let



Ve čtvrtek 23. 8. 2018 večer proběhlo vyhlášení soutěže zemědělské osobnosti posledních 100 let na galavečeru tradiční akce českých zemědělců Země živitelce na českbudějovicku na zámku Ohrada v Hluboké nad Vltavou. Zámek Ohrada je součástí Národního zemědělského muzea, které patří pod ministerstvo zemědělství a je specializovaným Muzeem lesnictví, myslivosti a rybářství. Muzeum je situováno na břehu Munického rybníka a v těsném sousedství se nachází zoologická zahrada.

O výsledku soutěže rozhodla třicítka odborníků z ministerstva zemědělství a neziskových organizací včetně Společnosti Antonína Švehly. Za organizátora Země živitelky byl přítomen předání cen předseda představenstva českbudějovického výstaviště Mojmir Severin a ministr zemědělství Miroslav Toman. Porota nejprve vybírala ze tří desítek jmen, do druhého kola hlasování se dostalo 11 osobností. Státník Antonín Švehla získá in memoriam také nejvyšší české vyznamenání - Řád bílého lva, jak řekl při zahájení letošního ročníku agrosalonu Země živitelka prezident Miloš Zeman, který chce Švehlu ocenit jako zakladatele Agrární strany a podporovatele zemědělství.

„Mimo jiné byl zakladatelem Agrární strany, kterou dovedl až k volebnímu vítězství. Po násilné kolektivizaci došlo k rozpadu selského stavu, ale posledních zhruba 25 let znamená určitou renesanci. Já bych si velmi přál, abychom si vážili politiků, kteří dokázali ve své době zemědělce podporovat – i v politické rovině, ne jenom jako producenty potravin, ale také jako tvůrce krajiny. Té nádherné krajiny, nad kterou není,“ řekl Miloš Zeman ve svém projevu při zahájení Země živitelky. Ocenění pro Antonína Švehlu převzal z rukou ministra zemědělství předseda Společnosti Antonína Švehly Mgr. Pavel Černý, vedoucí Muzea družstevnictví.

Na druhém místě ankety skončil významný český zemědělský vědec Julius Stoklasa (1857 - 1936), který jako jeden ze zakladatelů československé agrochemie stál u zrodu zemědělské akademie.

Jako třetí nejvýznamnější osobnost odborníci ocenili někdejšího předsedu lidovců Josefa Luxe (1956 - 1999).

Za jeho vedení se KDU-ČSL podílela v devadesátých letech na transformaci českého zemědělství. Lux byl ministrem zemědělství v několika porevolučních vládách, svými aktivitami přispěl k založení Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu.

Švehla (1873 - 1933) byl v čele agrární strany od roku 1909 až do své smrti. Tento hostivařský sedlák učinil z agrárníků nejsilnější předválečnou československou politickou stranu, která byla páteří první republiky. Prosadil, aby se strana, která původně zastupovala hlavně velkostatkáře, orientovala pod heslem „venkov jedna rodina“ na střední a malé rolníky, nebo již v roce 1906 založil stranický tisk, deník Venkov. „Byl to člověk, který položil velmi pevné základy agrárního stavu hned po založení první republiky,“ uvedl Severin.



Karel Sýkora:

Pocta legionářům, poděkování za svobodu



V sobotu 27. října 2018 se v Ostravě-Staré Bělé konalo u Památníku obětem Velké války setkání ke 100. výročí vzniku Československa. Toto místo je ctitelům díla a odkazu Antonína Švehly dobře známé díky publikacím kronikářky a spisovatelky Marie Zdeňkové a mladého historika Lukáše Berného. Součástí tohoto Památníku jsou i sochy TGM a Antonína Švehly. Umělecká kopie sochy Antonína Švehly tam byla slavnostně navracena před rokem - 21. října 2017. Památník se tím stal znovu úplným po 77 letech!

Ke jménům obětí Velké války, dvěma sochám státníků a budovatelů republiky tam přibyla ještě deska **NA PAMÁTKU SVÝM LEGIONÁŘŮM S ÚCTOU OBEC STARÁ BĚLÁ 2018**. Ruských, francouzských a italských legionářů bylo z této vesnice 28.

Více než sto přítomných občanů včetně desítek následníků si vyslechlo poutavý proslov starosty p. RNDr.

Mojmíra Krejčíčka a taky českou a slovenskou hymnu. Bratr Ryška z ostravské ČsOL společně s mnoha dalšími tam položili kytice. Celý prostor získal na půvabu a je vzorně upravený. Svědčí o obdivuhodné péči, která je v Ostravě a konkrétně v Ostravě-Staré Bělé pietě věnována. K těm pietním místům tam trvale patří Památník v kapli místního kostela, kde jsou jména všech padlých ze starobělské farnosti v letech 1914-1918 (Stará Bělá, Nová Bělá, Výškovice, Proskovice a Krmelín), dále pamětní deska na rodném domku MUDr. Břetislava Lyčky a rovněž Památník obětem 2. světové války Na Zámčiskách. Ten je věnován 38 zahynulým místním občanům i 67 rudoarmějcům, kteří ve Staré Bělé přišli o život od 30. dubna do 2. května 1945.

Výše uvedenému odhalení Pamětní desky legionářům ještě předcházela vernisáž výstavky, kterou k jubileu re-



publiky připravili žáci místní základní školy a taky byly vysazeny dvě lípy jako poděkování za svobodu.

Ve vedlejším obvodu bylo mj. zase odhaleno Pamětní tablo legionářům, rodákům a občanům Proskovic. Další akce se konaly i jinde v okolí. Např. v blízkém Petřvaldíku otec a syn Janečkovi jako majitelé jedinečného stromořadí šedesáti krásných vzrostlých lip, dubů a jasanů připomenuli původní pojmenování této Aleje budovatelů státu. Tyto stromy tam byly před devadesáti roky vysazeny jako poděkování zakladatelům republiky včetně stromu Antonína Švehly

a stromů dalším státníkům i místním legionářům.

Potěšitelné jsou i poslední zprávy z Palkovic, kde byl v r. 1938 odhalený jeden z nejzdařilejších památníků TGM a Antonínu Švehlovi. Jeho doslova tragikomické osudy mají od 28. října 2018 novou důstojnou podobu. Prozatím ale bez reliéfů obou státníků. V roce 2020 budou oba v poněkud jiné formě připomenuti a tak i v této obci vedle Frýdku-Místků bude - a snad už trvale - zvěčněna památka těchto dvou osobností našich novodobých dějin.



Karel Sýkora: Stará Bělá a Antonín Švehla



21. října 2017 ve tři hodiny odpoledne se Starobělanům prvně ukázal nový, z dalmáckého vápence vytesaný Antonín Švehla. V parku u památníku obětem 1. světové války opět stojí po boku T. G. Masaryka, který na podstavci stojí dlouhodobě.

„Vrátíme tím park do původní podoby, jak si jej naši předkové přáli. Je to dluh, který jsme měli po dlouhá desetiletí. Dluh těm, kteří se kdysi zasadili, že památník vůbec vznikl,“ vysvětlil tehdy starosta obce Mojmir Krejčíček.



Na někdejší sochu Antonína Švehly se složili Agráři, na Masaryka se konala sbírka organizací a spolků obce. Obě sochy vytvořil příborský sochař František Juraň. V parku stály společně jen čtyři roky - od 5. července 1936 do 23. července 1940. Když vyšlo protektorátní nařízení, aby z ulic zmizely všechny československé symboly, Starobělané sochy v noci tajně sundali a schovali. „Masaryka u Polcerů, Švehlu u Lednických,“ podotýká Krejčíček. T. G. M. se po válce vrátil na svůj starobělský podstavec, Švehla z politických důvodů nikoli. Masaryk s ohledem na politické souvislosti nakonec celkem třikrát putoval dolů a čtyřikrát zase zpět. Podobizna Antonína Švehly už se nenašla. „Ví se, že byl ve stodole u Lednických. Tam stopa končí,“ líčí starosta příběh Švehlovy sochy.

A tak se zrodil nápad udělat Švehlu nového. V letech 2014 a 2015 se na to Stará Bělá opakovaně snažila



získat dotaci z ministerstva obrany. „Zkoušeli jsme to v rámci dotačního titulu Péče o válečné hroby. Jenže my tady máme památník, ne válečný hrob, takže jsme neuspěli. Díky tomu jsme se ale seznámili se Šárkou Otipkovou z agendy válečných hrobů a pietních míst Magistrátu města Ostravy. To ona pomohla přesvědčit v březnu 2016 radu města Ostravy, aby nám na Švehlu přispěla. Chtěl bych jí velmi poděkovat,“ říká Mojmír Krejčíček. Ostrava dala vloni a letos na nového Švehlu v součtu 600 tisíc korun, 40 tisíc k tomu přidal Moravskoslezský kraj a 200 tisíc Stará Bělá. Zakázku za 790 tisíc korun na výrobu nové sochy získal sochař Stanislav Müller, na práci se výrazně podílela sochařka Bohumíra Smolejová. Müller také vyčistil sochu Masaryka. „Pořídili jsme nové cedulky se jmény, celkově zrenovovali památník i park,“ doplňuje starosta.



Památník obětem první světové války ve Staré Bělé je díky tomu znovu kompletní – k T. G. Masarykovi se po sedmasedmdesáti letech vrátil Antonín Švehla. Obě prvorepublikové ikony spolu pietní místo strážily v letech 1936-1940, než musely kvůli protektorátnímu nařízení dolů. Po druhé válce už se vztyčoval jen Masaryk. Švehlova socha nejprve nahoru nesměla, později se po ní slehla zem.

Zdroj:
Starobělský Zpravodaj č. 10/2017 a č. 11/2017

František Janda: Spolek Maloroľníků, ochránců půdy a krajiny v ČR



Spolek Maloroľníků, ochránců půdy a krajiny v ČR

I.

Proč se maloroľníci najednou objevili? Oni tady vždy byli, ale jsou cíleně opomíjeni. Je nutné si připomenout něco málo z agrární historie. Maloroľníci mají základ v agrárním politickém hnutí už v roce 1922 a vděčí za to Antonínu Švehlovi. Toto hnutí se zaměřilo na československý venkov a tak vznikl maloroľnický lid, jako politický fenomén. Za statkáře byli považováni

roľníci s více než 30 hektary půdy, roľníci s menší výměrou půdy byli maloroľníky, kterým byla půda a příroda partnerem. **V současném zemědělství se hospodaří převážně na pronajaté půdě a není v rovnovážném stavu s půdou, přírodou a občany.** Dochází k trvalému snižování úrodnosti půdy, přetrvávají ekologické problémy v krajině, pokračuje vodní a větrná eroze. Jsou vážné problémy se zadržováním vody v krajině. Pozemky jsou vystaveny vyplavování úrodné půdy do vodních toků a vysušování. Systém velkých půdních bloků se ukazuje neudržitelný. Vysoké dávky hnojiv a postřiků ohrožují zdraví občanů. Stát a odborná veřejnost si tyto vážné problémy uvědomují. Vynakládají se nemalé finanční prostředky na řešení výzkumných úkolů. Organizuje se mnoho celostátních a regionálních seminářů. Výsledky jsou ale skromné. Eroze půdy na velkých lánách půdy pokračuje a úrodnost půdy klesá. Pokud platí, že 1 cm ornice se vytvoří za 100 let, je jasné jak to dopadne. Z výsledků výzkumu je patrné, že o půdu nejlépe pečují maloroľníci, hospodařící na vlastní nikoľiv na pronajaté půdě. Půda maloroľníků na menších pozemcích má 2,5 x vyšší obsah humusu než půda nájemců. Zhutnění půdy je výrazně nižší.

II.

Polistopadové období po roce 1991 obnově maloroľníků mnoho nepřálo, přestože jsou to právě oni, kdo přes všeobecnou nepřízeň vlastní prací, téměř bez podpor šetrně pečují o půdu a krajinu. Také přispívají ke stabilitě obyvatel na venkově. Maloroľníci jsou oproti obchodním společnostem zemědělců, družstvům a soukromým farmářům ve značné nevýhodě.

- Jsou vystaveni nepřátelské propagandě o neperspektivnost jejich snažení na malých pozemcích.

- Protože se opožďují pozemkové úpravy, mnozí maloroľníci stále neznají hranice svých pozemků a nemají je přístupné.

- Jsou omezováni v celé řadě podpor (dotací). Celý podpůrný systém je administrativně náročný a směřován na větší zemědělce. Ve stanovených

kritériích nemá maloročník šanci obstát.

- Ekologickému zemědělci (maloročníkovi) dnes může být poskytnuta dotace až od výměry 5 hektarů.

III.

Maloročníci po celá staletí byli významnou součástí venkova. Nyní mizí. Dle údajů Agrocensu je jich v ČR cca 20 000. Zachovejme maloročníky na vesnicích. Bez nich bude život na vesnicích chudší. Maloročníci nejlépe pečují o půdu a trvalé žijí ve vesnicích. Jsou skutečnou solí naší země.

IV.

Spolek Maloročníků, ochránců půdy a krajiny si klade za cíl udržení této skupiny rolníků ve vesnicích.

Spolek maloročníků, ochránců půdy a krajiny v České republice (dále jen spolek), je založený v souladu s § 214 a následně, zákonem č. 98/2012 Sb., v platném znění.

Účelem spolku je:

- Ochrana práv maloročníků a vlastníků půdy na území ČR

- Ochrana půdy před její degradací a znehodnocením



- Ochrana přírody a krajiny

- Zapojení maloročníků do ekonomického a kulturního rozvoje venkova

- Zajišťování osvěty a podpory rozvoje maloročníckých živností

- Rozvoj poradenství pro maloročníky

- Účast na připomínkových řízeních se státní správou a exekutivou

- Spolek reprezentuje maloročníky v národních i mezinárodních organizacích

- Spolek zajišťuje pro své členy informační činnost.



Zprávy z Národního zemědělského muzea



„Je strach žít.“

Hrůzu kolektivizace dokládá unikátní nález skrytý ve dveřích statku



Národní zemědělské muzeum získalo zcela unikátní předmět – nápis z roku 1957, autentický popis hrůz kolektivizace na českém venkově. Vzkaz byl vepsán přímo na dřevo při výrobě dveří, pravděpodobně truhlářem. Při řezání dřeva na podpal jej našli dědici rodinného statku na Prostějovsku. Muzeologové nápis považují za jeden z nejautentičtějších dokladů utrpení lidí na venkově.

„Republika Československá je v Ruském poddanství, Bolševická bestije řadí jak nejhroznější tifus. Komunisti (bolševici) berou násilím všem lidem majetky. Sedláky zavírají do žalářů, aby mohli zabrat statek (krund). Každého živnostníka zničili i každého malého rolníčka, ženou všechny do družstev aby pracovali společně jako na panském za roboty. Je strach žít.“

Tak vypadá transliterace tužkou psaného vzkazu z roku 1957 skrytého ve dveřích. Překvapení v podobě nápisu čekalo na dědice statku na Prostějovsku při řezání starých dveří. Jedná se o vzkaz, který napsal neznámý truhlář na dřevo při výrobě vnitřní výplně dveří. „Jednalo se o dveře z domu matky mé manželky. Už dlou-

ho se nepoužívaly a teď jsme je rozřezali na topení. Ale uvnitř byl ten vzkaz napsaný tužkou. Obec Ptení, kde byly dveře asi vyrobeny, je nedaleko. Žádné jiné podrobnosti bohužel nemáme. Rodiče mé ženy byli sedláci a grunt u Růžičků byl největší v obci. Komunisty byli velmi poškozeni a komunisty celý život nenáviděli. Možná ty dveře vyráběl někdo spřízněný, kdo věděl, že nepřijdou do domu komunistů nebo jejich sympatizantů,“ říká pan Fiala, objevitel nápisu.

Předmět vzápětí nabídl Ústavu pro studium totalitních režimů, ten pak do jednání přizval také Národní zemědělské muzeum. Muzejníci ihned projevíli zájem a nyní nápis na dřevě čeká na restaurování a zařazení do sbírky muzea, jako jedinečný důkaz o hrůzách komunistické vlády. „Jedná se o zcela unikátní nález, který je dokladem útlaku venkovského obyvatelstva po roce 1948. Slova „je strach žít“, kterými neznámý pisatel své poselství uzavírá, jsou mementem, odsuzujícím jeden z největších zločinů v našich dějinách, kterým kolektivizace bezesporu byla. Takto výjimečný nález bychom chtěli co nejdříve zrestaurovat a vystavit, aby se s ním mohla seznámit i veřejnost. Snad tento nález přispěje k oživení zájmu o statisíce obětí kolektivizace, kterým by se mělo dostat nejen omluvy, ale i úcty za utrpení, které musely přestát,“ říká náměstek generálního ředitele Národního zemědělského muzea Antonín Šimčík.

Vzkaz na dveřích:
Ptení 17. dubna 1957 L[éta] P[áně]



Národní zemědělské muzeum získalo výjimečně zachovalý „umělecký“ mlýn

Výjimečně zachovalý třípodlažní mlýn se třemi válcovými stolicemi a dalším příslušenstvím, jako jsou loupačka, krupník, reforma, rovinný vysévač a dokonce i s náhradními díly a nástroji je novým sbírkovým přírůstkem Národního zemědělského muzea. Na konci listopadu zahájili pracovníci muzea přesun zařízení Spáleného mlýna z Přibyslavic na Brněnsku do depozitářů muzea v Čáslavi. Muzeu tento vzácně dochovaný vodní „umělecký“ mlýn věnovali potomci mlynářské rodiny Moučků.

Jako zázrakem se vybavení Spáleného mlýna v obci Přibyslavice zachovalo v dobrém stavu. Nejstarší části mlynářské technologie pocházejí z poslední třetiny 19. století a mlýn byl postupně dle možností vlastníků dovybavován a modernizován až do roku 1952. Během druhé poloviny 20. století byl několikrát v provozu pro šrotování, což rozhodlo o tom, že nebyl nenávratně zničen jako tisíce jiných mlýnů v Česku.

Představuje tak ojedinělý doklad této potravinářské technologie. Moučkův rod mlýn spravuje od roku 1882 a po celou dobu objekt modernizoval. „Předci byli poměrně pokrokoví, neustále se snažili vylepšovat vybavení mlýna. Do zemědělského družstva vstoupili prarodiče dobrovolně až v roce 1974, což ukazuje i na to, v jak obtížných a nezajímavých podmínkách hospodařili, když jim mlýn nebyl násilně sebrán. Současně to byl i důvod, proč zůstalo vybavení zachované. Mlýn již nejde využívat k provozu a nechtěli jsme si jej nechat jen pro sebe. Sami bychom rekonstrukci nezvládli a máme velkou radost, že bude sloužit veřejnosti,“ říká potomek mlynářské rodiny Rostislav Moučka.

Vybavení mlýna bude zařazeno do podsbírký Doprava a zdroje energie. Záměrem muzea je mlýn podrobně restaurátorsky zdokumentovat, odborně deinstalovat a transportovat do depozitáře v Čáslavi.



Navržený způsob celkového konzervátorsko-restaurátorského zásahu je řešen tak, aby demontáž a převoz zařízení nevedly ke znehodnocení a ztrátě komplexní hodnoty mlýna. Součástí mlýna jsou velmi zachovalé tři válcové stolice, z nichž jedna má hodnotné dřevěné obložení, pak také šrotovník, krupník, reforma, rovinný vysévač, řemenice, transmise, vertikální

a horizontální dopravníky i spousta náhradních dílů a nářadí. U hlavní transmise je dochován také elektromotor, který poháněl mlýn v době, kdy byl nedostatek vody. Ve mlýně se mlela velmi jemná mouka a dokonce i několik druhů mouky zároveň. „Takového daru si velmi ceníme a jsme rádi, že získáváme jedinečný sbírkový předmět, který projde restaurováním z prostředků, které jsme získali v rámci výročí 100 let České republiky,“ říká generální ředitel Národního zemědělského muzea Milan Jan Půček.

„Umělecký mlýn“ – spojení historie a současnosti



Na přelomu 19. a 20. století se s rozvojem strojírenství i mlynářství stále více odklánělo od klasického uspořádání, kdy velké vodní kolo otáčené proudem vody přes převody pohánělo vodorovně uložené mlýnské kameny, které mezi sebou drtily mouku a další produkty. Nově se prosazujícím prvkem byly vodní turbíny, které napájely elektromotory, a teprve ty byly pohonem pro mlýnská zařízení. Objevily se ale také moderní válcové stolice – robustní stroje, v nichž už melivo nedrtily „primitivní“ kameny, ale kovové či porcelánové válce, otáčející se kolem horizontálních os. Aby byly tyto moderní mlýny i náz-

voslovím odlišeny od těch starších, začaly se v jejich dokumentech i na fasádách objevovat nápisy jako „válcový mlýn“, „automatický mlýn“, „umělý mlýn“, či dokonce mlýn „umělecký“. Slovo „umělecký“ už má v dnešní češtině jiný význam a i ve své době se setkávalo s výhradami tehdejších lingvistů.

100 let muzea na poštovní známce



Budova v Praze na Letné, která je významnou památkou novodobého českého funkcionalismu, byla podle projektu architekta Milana Babušky postavena v letech 1937–1939, společně se sousedním objektem Národního technického muzea. Dalších více než padesát let však sloužila zcela jiným než původním účelům.



V roce 2018 oslavilo Národní zemědělské muzeum 100 let. Pomyslný vzkaz o tomto výročí byl rozeslán křížem krázem celou republikou, ve spolupráci s Českou poštou byla u příležitosti 100 let muzea vydána poštovní známka.

Dne 17. srpna 1918 povolilo české místodržitelství vznik spolku s názvem České zemědělské muzeum v Praze. Již samo složení jeho přípravného výboru odráží vysokou prestiž a neobyčejné politické i finanční zázemí muzejního projektu. V čele výboru byl předseda agrární strany Antonín Švehla, místopředsedou Adolf Prokůpek, jednatelem Josef Kazimour. Ustavující valná hromada Spolku Českého zemědělského muzea se sešla v den Svatého Václava roku 1918. V prosinci 1918 se spolek přejmenoval na Československé zemědělské muzeum a na přání předsedy Švehly, kterému se dosavadní název zdál příliš úzký, je doplněn podtitulem: Ústav pro studium a povznesení venkova. Tím bylo upřesněno poslání organizace, členem muzejního spolku se přitom mohl stát „každý zemědělec a každá osoba mající zájem na povznesení života venkovského“.

V současné době je pražská budova Národního zemědělského muzea postupně upravována tak, aby se vrátil její původní styl a bylo umožněno představit nové a moderní expozice.

I to byl jeden z důvodů, proč autoři známky výtvarník Josef Dudek a rytec Bohumil Šneider zvolili právě pražskou budovu jako jeden z hlavních motivů. Před ni umístil jeden ze vzácných exponátů muzea, parní oračku Přemysl. Jubilejní známka byla slavnostně pokřtěna 19. září 2018. Hodnota známky činí 27 Kč a zájemci si ji mohou zakoupit na všech filatelistických přepážkách, na webových stránkách České pošty a na vybraných poštách.

Fenomén zemědělství v Národním zemědělském muzeu

Je až s podivem, jak málo pozornosti věnujeme jednomu z našich největších civilizačních fenoménů. Největšímu objevu lidstva – zemědělství. Zmapovat více než deset tisíc let lidského života, projít dlouhou cestu od vzniku naší civilizace a proměnit ji ve sto unikátních exponátů, takový byl cíl výstavy Největší objev – Fenomén zemědělství ve 100 předmětech, kterou mohou návštěvníci navštívit v hlavní výstavní budově Národního zemědělského muzea v Praze.





Lidé nezávisle na sobě objevili zemědělství na jedenácti různých místech planety. V Malé Asii a na Blízkém východě vyšlechtili z trávy pšenici a ochočili si ovce, prasata, kozy a skot. Ve Východní Asii vypěstovali rýži a proso, v Severní Americe slunečnice a na území dnešního Mexika dýně a kukuřici. Lovci a sběrači se usadili.

Tak začíná příběh naší civilizace, kterým výstava provází. Sto pečlivě vybraných exponátů, sto příběhů, stovky souvislostí, to vše návštěvníka přesvědčuje: jsme dědici zemědělských civilizací. Objev pravěkých lovců a sběračů, kteří začali pěstovat obilí a chovat zvířata, stojí v základu naší civilizace a díky němu dnes planeta zvládne uživit téměř 7,5 miliardy obyvatel. Zemědělství

vděčíme za vznik písma, kvůli potřebě vyměřit pole nebo spočítat zvířata se zrodila i matematika. Vhodný čas k sázení a sklizni pomáhal určit kalendář. Výstava je cestou za kořeny naší civilizace.

Mezi nejvzácnější vystavené exponáty patří Venuše ze Střelice z 5. tisíciletí před Kristem, sumerská klínopisná tabulka anebo 3 500 let starý egyptský chléb nalezený v Dér el-Medíně. Časová linka výstavy obsahuje i památky nejstarších zemědělců u nás – kultury s lineární keramikou z 6. tisíciletí před Kristem. Příběh vede až do současnosti, po antibiotika, drony nebo informace o globální změně klimatu. Každý exponát je zařazen do jedné z deseti kategorií: rostlina, zvíře, materiál, nástroj, bezpečí, škůdce, skladování, zpracování, inovace, kult. Největší důraz autoři kladli na inovace, které zemědělství přineslo lidstvu.

Národní zemědělské muzeum, které poslední tři roky prošlo významnou rekonstrukcí a vybudovalo řadu nových expozic, představuje zemědělské muzejnictví jako znovunalezený poklad z první republiky. Poklad, který se podařilo zrestaurovat a v nové formě nabídnout veřejnosti. Prvním krokem byla nová interaktivní expozice Zemědělství, otevřená v březnu letošního roku, dalším je tato jubilejní výstava. Prohlédnout si ji můžete až do 30. června 2018.

Knihovna Antonína Švehly



Dnešní svět se od světa v době velkého muže, jakým Antonín Švehla byl, je, a troufám si tvrdit i bude, hodně změnil. Stále se točí a stále na něm žijí lidé. Republika, kterou si pan Švehla tak pracně a trpělivě vymodeloval, je tu také. Těžko soudit, jak by hodnotil výsledek stoletého vývoje naší země dnes on. Rozhodně bych ale čekal, že by byl stručný, věcný a jadrný. Ať už by chválil nebo třeba i kritizoval.

Jakkoli po Švehlovi zůstalo jen velmi málo písemného odkazu, můžeme směle říct, že Knihovna Antonína Švehly do jeho odkazu patří. Samozřejmě už název, do kterého přijala jméno Antonína Švehly, je nepřehlédnutelným vodítkem k této domněnce. Významnější, i když méně zřetelná, je ale skutečnost, že zemědělská knihovna vznikla díky představitelům agrární strany. Jejím duchovním otcem i matkou byl dr. Edvard Reich. Jeho zásluhy jsou prvořadé a neopominutelné. Faktem ale je, že ani nadšení, znalosti a organizační schopnosti doktora Reicha by nestačily. Už jen založení Českoslo-



venské akademie zemědělské byl významný počín. Výstavba paláce zemědělské vzdělanosti z rýsovacího prkna architekta Gočára byla vedle výstavby dalších významných sídel zemědělských institucí potvrzením prestiže agrární strany. Zřízení knihovny pro potřeby zemědělské vědy a vzdělávání zemědělské veřejnosti



bylo už jen třešničkou na pomyslném dortu. Všechny tyto velké činy se děly za osobního přispění předsedy agrární strany, který byl v té době předsedou vlády. Rozhodně bych se nechtěl pouštět do debat o tom, zda bylo budování republiky, jejích institucí a budov pro tyto instituce v zemědělských oborech nějak významnější než v oborech jiných. Ovšem z pohledu zemědělců to všechno mohlo vypadat jako zázrak. Namísto šlechtických paláců, výstavných zámků, nebo pyšných velkostatků se najednou stavěly školy, administrativní budovy, výzkumné ústavy, a dokonce i knihovna. Nové budovy byly jen hmotnými schránkami nehmotných paláců. Ale musíme uznat, že některé schránky jsou skvostné. Kromě Švehly a jeho spolupracovníků, nejen z řad českých agrárníků, byl hlavním motorem ducha doby a zápal pro budování budoucnosti. Reprezentantem tohoto ducha doby byl pro mnohé třeba Masaryk, později Beneš, pro nás to byl zase Švehla. Čím více se ponoříme do historie a čím více připustíme, že lidé před 100 lety uvažovali méně komplikovaně, méně mudrovali a více dělali, tím si dokážeme lépe představit, jakým způsobem mohl být právě Švehla zásadní postavou každodenního života mladé republiky.

Zemědělská knihovna, kterou v roce 1924 chtěli představitelé zemědělské akademie zřídit, se lišila od konceptu klášterních a spolkových knihoven. Měla být knihovnou profesionální, oborově zaměřenou a moderní. Nebyla koncipována jako samostatná organizace, která by se zabývala knihovnictvím a knihovní vědou. Byla pojata jako institucionální součást vědecké, vzdělávací a osvětové organizace. Měla být seriózní. Je až k nevíře, že si všechno to, co její zakladatelé chtěli, do dnešních dob zachovala. V běhu let se nánosy nových myšlenek a ideologií střídaly s obdobími intenzivního úklidu a odstraňování nánosů. Mnohdy se s úklidem nechtěného podařilo zlikvidovat i dobré věci. Jindy to bylo právě naopak. Měnily se názvy knihovny i institucí, jejichž byla součástí. Měnily se společenské postoje, měnili se lidé. Přibývalo knih

a ubývalo čtenářů. Jedinou jistotou byla stálá adresa knihovny.

Po roce 1989 se dostavil nový silný duch doby a nový elán pro budování lepší a krásnější budoucnosti. Nebylo to poprvé a asi ani naposledy, kdy národ zachvátil tak výrazný poryv dějinných událostí. Knihovna se od té doby začala měnit. Změny postihly nejprve ty méně viditelné věci uvnitř knihovny. Uživatelům postupně zmizely velké plechové oranžové skříně s desítkami šuplíčků s tisíci a tisíci kartiček lístkového katalogu, ve kterém bylo umění a pro mnohé i radost se přehrabovat. Nastoupila éra počítačů. První nasazení výpočetní techniky v knihovně proběhlo už dávno, ale pro vnější svět byla tato změna prakticky neviditelná. Až s nástupem internetu se využití počítačů stalo tak významnou veličinou, že nebylo možné ji přehlížet. Do odborné zemědělské knihovny doputovaly databáze. Rozsáhlé soubory špičkových vědeckých prací, článků a knih ze zahraničí, které byly dostupné v počítači. Zprvu bylo možné se k těmto informacím dostat jen ve studovně. Lidé chodili do knihovny pro informace. Dříve by je sotva mohli získat někde jinde, zejména nákup zahraniční literatury byl velice omezený a nebyl přístupný každému podle přání. O penězích na pořízení zahraničních knih nebo snad časopisů nemluvě.

Nová epocha po roce 2000 přinesla nesmírné množství změn. Internet se začal tlačit i do domácností. Počítač se pro mladé lidi stal běžnou součástí života. Zatímco internet postupně ovíjel své dráty kolem našich domů a směřoval do našich myslí, telefony dráty ztratily. V Čechách lidé posílali na hlavu nejvíce textových zpráv (SMS) na světě. Informace byly najednou všude. Koupit si knížku odkudkoli bylo možné, dokonce i docela dostupné finančně. Co to znamenalo pro zemědělskou knihovnu? Hodně. Místo lístkových evidencí a papírových karet se najednou všechno dělalo na počítači. Naše knihovna si ale podržela i část papírových evidencí a starších způsobů práce. Vedle toho nabídla svým uživatelům progresivní nové tech-





nologie. Už nebylo nutné chodit do knihovny. Stačilo se jen pomocí internetu přihlásit a svět vědeckých informací byl u vás v pokoji na vašem počítači. Mohli jste podle libosti hledat, číst, bádát. Díky e-mailu se přestaly používat faxy a dopisy v obálkách skoro zmizely. Nezmizely ale knihy. Nezmizely ani časopisy. Stovky tisíc knih přesáhly v našich skladech magickou hranici milionu. Každý rok se v knihovně podařilo nabídnout téměř 500 různých časopisů. Lidé stále požadovali xerokopie článků, xerokopie kapitol z knih. Staré knihy stále čekaly na své badatele.

Svět se zrychlil a knihovna s ním nezávodila. Zůstala věrná odkazu svých duchovních otců. Nevyhledávala módní výstřelky, neměnila svůj styl, neměnila své věrné a milé uživatele. Jenže ani čas ani svět nečekal. Uběhl za necelé dvě dekády dlouhou trasu. Lidé zpohodlněli. Informace už nehledají (rešerše), ale googlují. Nenakupují, ale e-shopují v internetových obchodech. Mladí lidé jsou netrpěliví, chtějí se bavit a nechtějí čekat. Nechtějí fronty, rezervace, nechtějí číst knihy v různých jazycích, ztratili zájem o komplikované věci. Nechápu krásu

objevování. Na všechno mají návody na videu na internetu. Fotografie je digitální. Digitalizace pohltila skoro všechno kolem nás i v nás. Ani knihovně se nevyhnula. Samozřejmě v tom nejlepším slova smyslu. Vyšli jsme vstříc mladým lidem a věříme, že i naši věrní uživatelé, kterým čas vzal hodně z jejich zdraví, elánu a sil, tyto změny ocení. Myslíme na ně neustále. Moderní tablet dokáže zvětšit malé písmo z neviditelných „blech“ na velké litery. Digitální knihovna s tisíci naskenovanými starými publikacemi umožňuje z domova procházet vzácné tisky, které jsme dříve ukazovali jen za sklem při výjimečných příležitostech a jen na několik dní.

V letošním jubilejním roce republiky jsme začali s novými změnami. Kromě neviditelných vnitřních věcí se změny projeví v naší studovně. Bude nová a lepší. Ještě příští rok budou pokračovat práce na jejím zvelebení. Architektonické pojetí studovny bude rozhodně moderní a svěží, ale zároveň se podařilo zachovat duch seriózní knihovny s pevným základem v tradici a respektu k našim uživatelům. Také naše webové stránky budou inovované. Budou jednodušší, přehlednější a zajímavější. Do konce roku budou vystaveny k veřejnému testování. Každý se bude moci podívat na stávající stránce www.knihovnasvehly.cz na novou verzi. Nešetřete kritikou, rádi se poučíme a rádi vás vyslechneme. Děláme to přece hlavně pro vás. Od ledna bude studovna opět otevřená. Změny budou sice na první pohled patrné, ale od cílového stavu podle návrhu pana architekta se budou přece jen lišit. Nezávodíme. Změny jsou plánované postupně, abychom poskytli uživatelům co největší komfort a abychom zároveň byli dobrými hospodáři, za které by se ani Antonín Švehla nemusel stydět.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

15 let Společnosti Antonína Švehly



Společnost Antonína Švehly, z. s. byla založena roku 2003, kdy byla zaregistrována Ministerstvem vnitra ČR dne 12. 5. 2003. Zabývá se pěstováním tradic v rámci působení významného prvorepublikového státníka za Agrární stranu, Antonína Švehly. Své sídlo má na Praze 15, v Hostivaři, rodišti státníka.

Důvodem k založení Společnosti Antonína Švehly byl záměr zakladatelů přispět svoji činností k oživení jména státníka



Masarykovy první republiky Antonína Švehly. Antonín Švehla je dosud celospolečensky nedocenenou osobností, která má nezadatelné zásluhy při vzniku Československa v roce 1918 a jeho Agrární strana (celým jménem Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu) byla demokratickou páteří První republiky. Po druhé světové válce byla nátlakem komunistů strana zakázána a na jméno Antonína Švehly se mělo zapomenout.

Agrární strana poté působila ve francouzském a americkém exilu. Po roce 1989 se vrátila do Československa, kde se díky novým podmínkám nedokázala prosadit.

Naše Společnost Antonína Švehly je nevládní nepolitickou organizací. Naší hlavní činností je osvěta a připomenutí osobnosti a zásluh Antonína Švehly pro stát. Dnešní zemědělská veřejnost vnímá Antonína Švehlu jako nositele agrární politiky a jako osobnost, která vzešla ze selského rodu a pozvedla český národ a vrátila mu hrdost po první světové válce. Jako nejdůležitější vnímá jeho úspěšný boj za práva řepářů (zemědělských producentů) vůči kartelům (obchodním uskupením) a Švehlovo úspěšné trojnásobné premiérování, kdy se dokonce uvažovalo o tom, že by se Švehla stal nástupcem Masaryka v prezidentském úřadu.

Naše Společnost Antonína Švehly působí v ČR již od roku 2003. Zakladateli byli Mgr. Pavel Černý (student historie, Mladý konzervavec), Mgr. Jana Žižková (ze selské rodiny, bývalá manažerka ODS), Bc. Jakub Hudák (student historie, Mladý lidovec).

Za celou historii uspořádala Společnost Antonína Švehly řadu výstav, seminářů, pietních akcí a propagací literatury o české historii a Antonínu Švehlovi.

Naše zásadní akce ve Švehlově rodišti v Praze 15 jsou



vlastivědná pouť Švehlova cesta (vždy v dubnu k výročí narození státníka A. Švehly), oslava v předvečer státního svátku 28. října a prosincová pieta k výročí úmrtí. Tyto společenské akce pořádáme vždy ve spolupráci s MČ Praha 15, pod záštitou starosty a za finanční podpory MČ.





Vydáváme také zpravodaj ŠveHLAS, kde je vždy rozhovor s některou významnou osobností (nyní se starostou MČ Praha 15 panem Milanem Wenzlem).

Naše osobnosti, které mají zásluhu na propagaci Antonína Švehly a osvětě jsou mj. – Mgr. Jana Žižková (ze selského rodu), Milan Wenzl (dnešní starosta MČ Praha 15), Ing. Jan Malypetr (ze slavného agrárního rodu), Jan Nádvořník (bývalý starosta MČ Praha 15 a senátor), Lucie Prinzová (bývalá zástupkyně starosty MČ Praha 15), Ing. Vladimír Hradecký (pořádání akcí a podpora vize), Jaroslav Burianec (člen agrárního dorostu, autor knihy o Rudolfu Beranovi), Ing. Miroslav Prokůpek (ze slavné agrární rodiny, bývalý předseda Spolku přátel Národního zemědělského muzea), Petr Špirit (dlouholetý funkcionář, reprezentant, profesí



manažer). Do dnešního dne jsme uspořádali řadu společenských akcí, výstav (s významnou podporou kronikářky MČ Praha 15 a nositelky Ceny Antonína Švehly paní Marie Zdeňkové), dále výjezdů na venkov a účastníme se celé řady akcí našich partnerů.

Byli jsme také partnery udílení Ceny Antonína Švehly Nadačním fondem angažovaných nestraníků (dnes nevyvíjí činnost) a udělujeme také vlastní pamětní list významným osobnostem.

Předseda SAŠ a zakladatel Mgr. Pavel Černý obdržel roku 2016 od starosty MČ Praha 15 pana Milana Wenzla diplom čestného uznání za významný podíl na znovuoživení a šíření tradice Československého agrárního politika a ministerského předsedy Antonína





Švehly a aktivní činnost pro MČ Praha 15. S MČ Praha 15 úspěšně spolupracuje Společnost Antonína Švehly od počátku svého založení. MČ Praha 15 je pro nás nejdůležitějším partnerem a také je našim významným finančním podporovatelem.

Letošní rok, kdy slavíme 100 let od založení Československa, na kterém má mimořádné zásluhy státník Antonín Švehla, je pro nás nejúspěšnějším. Antonín Švehla byl oceněn na Zemi živitelce jako hlavní zemědělská osobnost, obdržel od starosty MČ Praha 15 pana Milana Wenzla čestné občanství MČ Praha 15 in memoriam a z rukou pana prezidenta Ing. Miloše Zemana nejvyšší státní vyznamenání, Řád bílého lva in memoriam. Předseda Společnosti Mgr. Pavel Černý



také vydal svoji knihu o osudech mužů 28. října a jejich vůdci Antonínu Švehlovi, která je pevnou součástí kolekce zlatých a stříbrných pamětních medailí mužů října - www.muzirijna.cz

Mezi nejvýznamnější partnery SAŠ patří MČ Praha 15, Národní zemědělské muzeum, Sokol, Masarykova společnost a Knihovna Antonína Švehly.

Naše vize do budoucna se soustředí na vybudování pamětní síně – muzea v MČ Praha 15, kde by se prezentovala historie Hostivaře od prehistorie (keltské osídlení) a státník Antonín Švehla spolu s ostatními muži 28. Října, zakladateli státu. Tento projekt chceme realizovat s partnerstvím s MČ Praha 15.

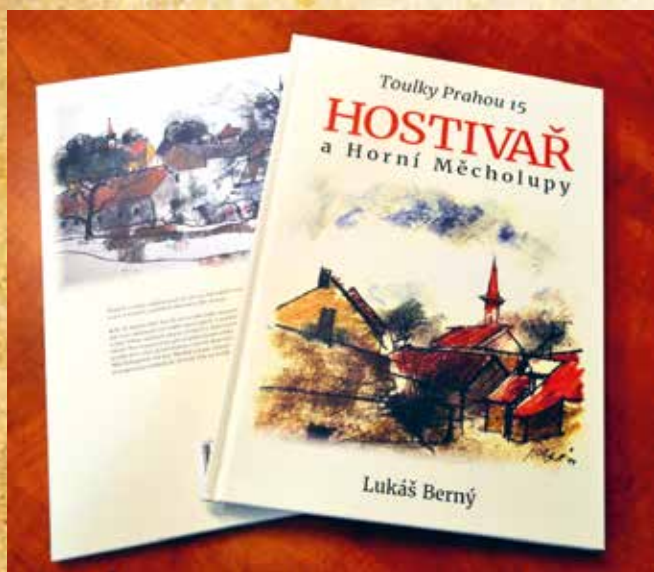


Nové knihy

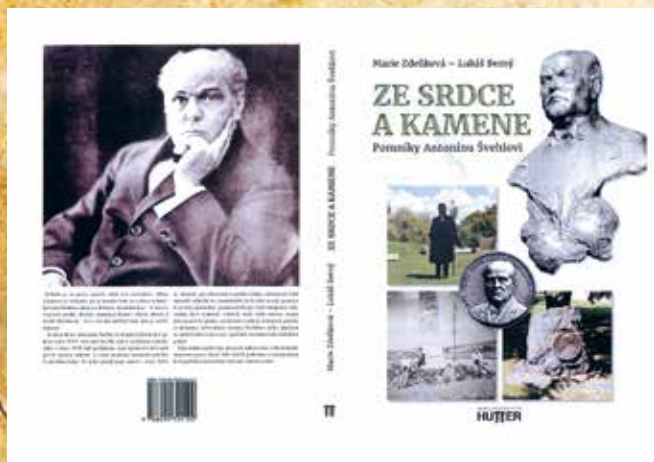


**Nevíte, jaký koupit vánoční dárek?
Máme pro vás malou inspiraci.**

Je čas adventu a všichni přemýšlíme, co dát svým blízkým pod stromeček, čím je potěšit. Pod žádným stromečkem nesmí chybět dobrá kniha a my máme pro vás hned dvě.



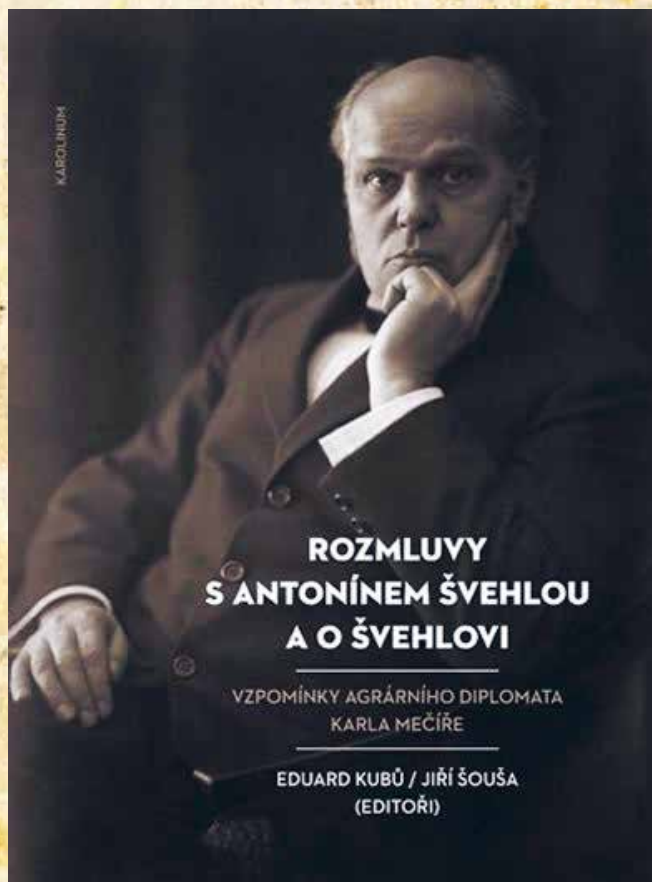
Letos naše Městská část Praha 15 vydala knihu **Lukáše Berného Toulky Prahou 15, Hostivař a Horní Měcholupy**, která vyšla u příležitosti výročí 950 let od první písemné zmínky o Hostivaři v Kosmově kronice. Je to ideální dárek pro místní starousedlíky, kteří nad knihou zavzpomínají, i pro nové obyvatele, kteří se dozvědí něco nového z historie místa, kde žijí.



Dalším titulem je kniha **Ze srdce a kamene, pomníky Antonína Švehly**, kterou napsali kronikářka **Marie Zdeňková** a publicista **Lukáš Berný**. Tuto knihu, která mapuje cca 180 pomníků, vydala městská část jako

připomenutí a oslavu 100. výročí samostatné republiky a současně k příležitosti 145. výročí narození a 85. výročí úmrtí Antonína Švehly. Na knížku vyšlo již několik kladných hodnocení od renomovaných autorů.

Knihy lze zakoupit na recepci Úřadu městské části Praha 15 (Boloňská 478/1 v Praze 15 – Horních Měcholupech) za 250 Kč. Přejeme všem čtenářům příjemné chvíle strávené četbou.



Další novou knihou jsou **Rozmluvy s Antonínem Švehlou a o Švehlovi** - Vzpomínky agrárního diplomata Karla Mečíře, kterou vydali historici **Eduard Kubů** a **Jiří Šouša**.

Memoárový text českého žurnalisty, diplomata a literáta Karla Mečíře je věnován Antonínu Švehlovi, českému politikovi, státníku, sedlákovvi, ale především zakladatelské osobnosti Československé republiky, jejího demokratického řádu. Jedná se o text pozoruhodný, neboť vyjadřuje pohled na Švehlu očima člověka z jeho bezprostředního okolí, pohled dlouholetého spolupracovníka, který se formoval hojným, v jistých pasážích Švehlova života dokonce každodenním setkáváním.